

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 19.10.2023

Sayı: 121

10/485

Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023'te saat 04.17'de merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi olan 7,7 ve 9 saat sonra da merkez üssü Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesi olan 7,6 büyüklüğünde iki deprem meydana gelmiştir. Depremin üzerinden aylar geçmesine rağmen uzmanlar, depremin izlerinin ve yarattığı tahribatın yıllarca devam edeceğine ve özellikle enkaz kaldırma çalışmaları esnasında atık yönetiminde yapılan yanlış uygulamalar nedeniyle bölge halkının ilerleyen yıllarda ciddi halk sağlığı sorunları ile karşılaşılacağına dikkat çekmektedir.

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinin 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından yayımladığı "Hatay Asbest Teknik İnceleme Raporu"nda 15-20 yıl sonra akciğer zarı kanseri gibi çok ciddi halk sağlığı sorunları ile karşılaşılacağına dikkat çekilmektedir.

Hatay'ın İskenderun ilçesinde bulunan bir gemi söküm tesisinde asbestli gemilerin sökülmesinde gerekli önlemler alınmadığından bölgede yaşayan halkın sağlığı ve çevre için ciddi bir tehdit oluşturduğu tespit edilmiştir. Hatay'da asbest tehlikesi ile ilgili olarak yaşanan sorunları tespit etmek ve alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz. 12/10/2023

DR. Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili

GEREKÇE

Asbest, insan sağığına ve çevreye ciddi zararlar verebilecek lifsi bir mineral ve kanserojen bir maddedir. Ülkemizde 1970'li yıllardan itibaren yaygın olarak özellikle inşaat, gemicilik, tekstil ve otomotiv sektörlerinde kullanılmaktadır.

Asbestin insan sağığına verdiği zararlar konusundaki araştırmalar devam etmekte olup kanser, akciğer hastalığı ve solunum yolu hastalıklarına neden olduğu bilinmektedir. Ezcümle asbest, kansere neden olan en tehlikeli maddelerden biridir.

Asbest, bundan binlerce sene öncesinde ortaya çıkmış, mühendislik için "mucizevi lif" adı altında piyasaya sunulmuş bir malzemedir. Bulunduğı yerde insana zararlı olmayan, ısıya ve kimyasala çok dayanıklı olan bu malzeme, parçalandığında zararlı bir maddeye dönüşmektedir. Kanserojen özelliğinin ortaya çıkmasının ardından 'sinsi lif' olarak adlandırılmaya başlayan asbest, yaklaşık 20 ila 40 sene sonra kansere dönüşen lifli bir yapıya sahiptir.

Asbest iki büyük özelliğe sahiptir; ilki kancalı yapısından dolayı solunduğı zaman ciğere yapışması ve orada kalıp kansere dönüşmesi, ikincisi ise havada uzun süre askıda kalabilmesidir. Bu özelliğinden anlıyoruz ki Hatay'daki bir adet asbest lifini havada kilometrelerce sürüklenmesi sonucu birkaç gün sonra Antep'te görebiliriz.

Depremi ardından, yukarıda sebep olabileceğı tehlikeler sıralanmış asbest ihtiva eden malzemelerin zamanında ve mevzuata uygun olarak sökülüp taşınmadığına dair haberler toplum vicdanını yaralamış ve izaha muhtaçtır. Asbestli malzemelerin vaktinde sökülüp uygun koşullarda ve ilgili yönetmeliğe tabi olarak bertaraf edilmesi gerekirken maalesef mevzuata uygun hareket edilmemiş, bölgede çalışan kamu personelinin de bir denetime tabi tutulmadığı ortaya çıkmıştır.

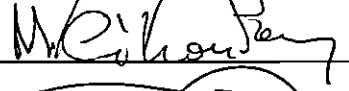
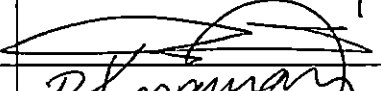
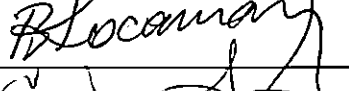
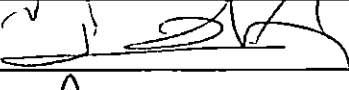
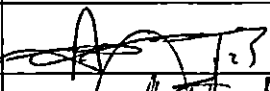
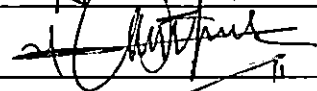
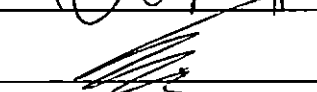
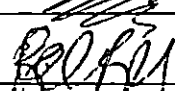
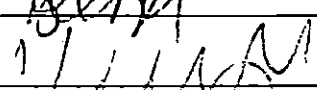
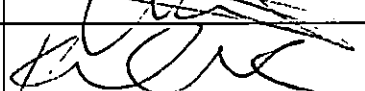
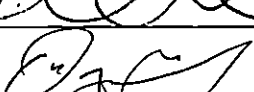
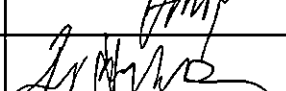
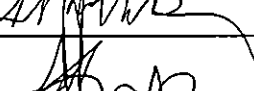
Kontrolsüz şekilde yapılan yıkımlar neticesinde malzemeler ayrıştırılmadan döküm sahasına gönderilmekte ve nakliye araçlarında hiçbir önlem alınmamaktadır. Normal koşullarda, lisanslı sızdırmaz bir araçla nakliyesinin gerçekleşmesi gereken malzemeler, hafriyat araçları dediğimiz kamyonların -üzeri dahi örtülmeden- taşınmaktadır. Kısa sürede ve düşük maliyetle yapılabilecek basit bir sulama işlemi dahi toz oluşumunu ve liflerin havaya uçmasını engelleyebilecekken personel ve bölge halkı kaderine terk edilmiştir.

Enkaz atık döküm sahalarının mevzuata uygun olarak kentin belli bir bölgesinde doğal yaşama zarar vermeyecek şekilde insanların çok uzağına dökülmesi gerekmektedir. Samandağ'daki döküm sahalarının yakınlarında kolluk kuvvetleri, binalar, okullar, seralar, zeytinlikler ve orman arazileri bulunmaktadır. İlerleyen zamanlarda artması ön görülen yağışlarla beraber döküm sahasındaki malzemenin içerisindeki kanserojen ve tıbbi atıkların yer altı suyuna karışması ve evsel atıklardan kaynaklı haşerelerin, sürüngen hayvanların bölgeye dadanması riski mevcuttur.

Sahada çeliğin ayrıştırılmasının yapılmasının ardından geri kalan her şey yığıntı bir şekilde kepçelerle düzeltilip o bölgeye bırakılmaktadır. Bölge halkına ve personele bu konuda daha sonra ne yapılacağına dair herhangi bir açıklamanın yapılmamış olması önemli bir ciddiyet zafiyetidir. Kullandıkları malzemenin asbestli malzeme olduğunu düşünen personelin veya kamu kurumlarının bu konuda bilinçlendirilmesi ve asbestlerin havada uçmasını engelleyecek çalışmalar yapması gerekmektedir. En azından gerekli sulama çalışmalarının yapılarak hem toz hem asbestlerin uçuşması havada kalması engellenmelidir. Döküm sahalarında çalışan asbest uzmanlarınca malzemeyi tespit ettikleri andan itibaren ilgili mevzuata uygun bir şekilde; sökülme, nakliye ve bertaraf işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda arz ve izah edilen gerekçelerle, Hatay'da asbest tehlikesi ile ilgili yaşanan sorunları tespit ederek yaşanan ve yaşanması muhtemel mağduriyetlerin araştırılması; çözümüne yönelik bütüncül ve kapsayıcı politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

..... Sayılı Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

Milletvekili	Seçim Bölgesi	İMZA
Ayşe Sibel Yanıkömeröğü	İSTANBUL	
Gihan Paçacı	İSTANBUL	
Selcan Hamsoğlu	TEKİRDAĞ	
Burhanettin Kocamaz	MERSİN	
Ünal Karaman	KONYA	
Adnan Beker	ANKARA	
Dursun Atas	KAYSERİ	
Yüksel Arslan	ANKARA	
Bilal Bilici	Adana	
Nzbi Hatipoğlu	Eskişehir	
Ümit Özbek	İZMİR	
Kürsaç Zorlu	Ankara	
Uğur Pınar	Antalya	
Yasın Öztürk	Denizli	
Ümit Dikbayır	Sakarya	
Rıdvan Uç	Gorakale	
Hasan Toktaş	Bursa	
Ersin Bayar	İstanbul	
Nimet Özdemir	İSTANBUL	
Renol Sunat	Manisa	
Selçuk TÜRKÖĞLÜ	BURSA	